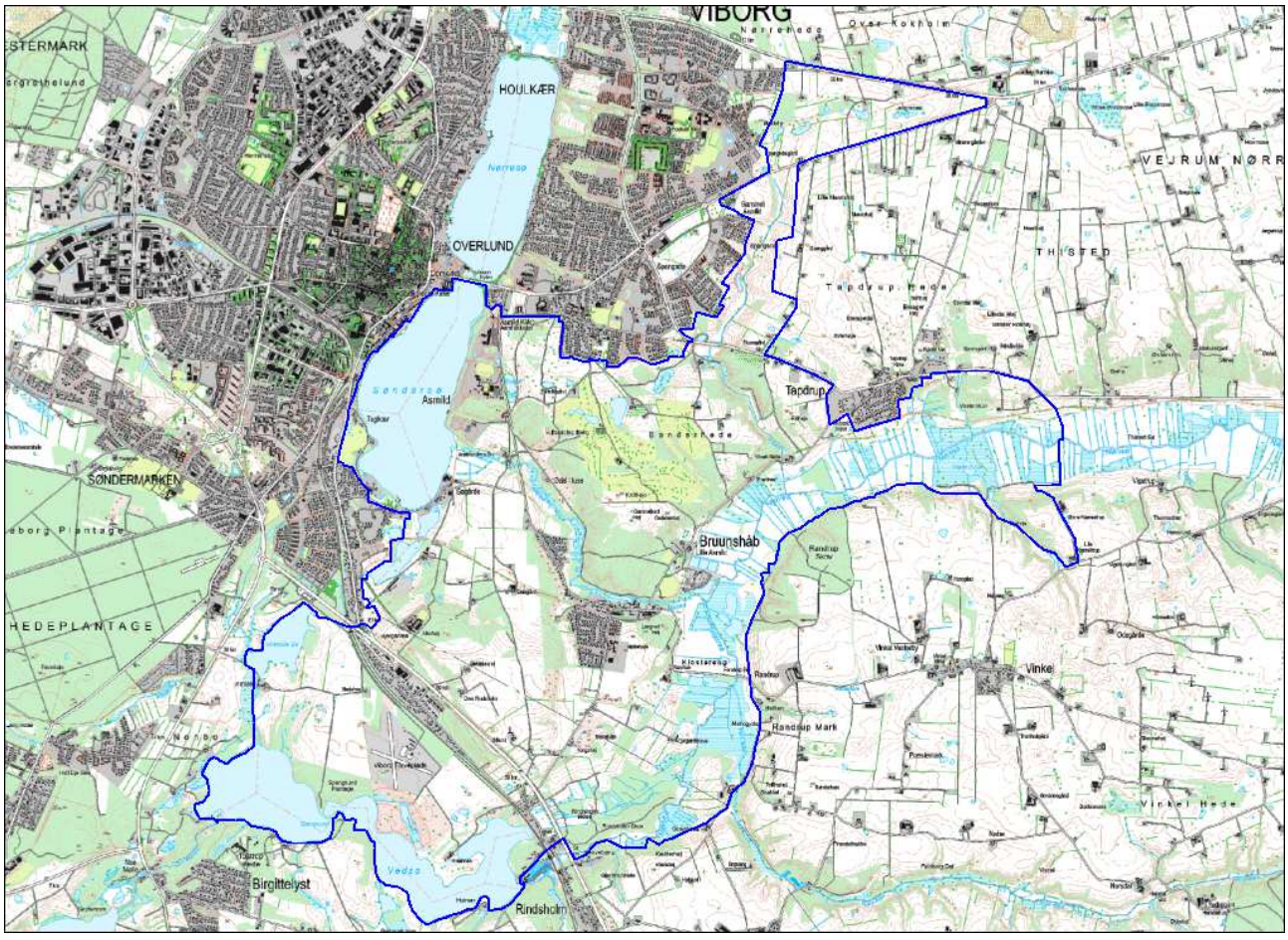
Bilag 5. Notat om afgrænsning af Viborg Naturpark (KMU 3. september 2015)

Forslag til alternativ afgrænsning

Under høringen af strategiudkastet for Viborg Naturpark (forår 2015), er der indkommet høringssvar, der omhandler afgrænsningen. Der er lodsejere, der ikke ønsker deres ejendom medtaget i naturparkområdet, og der er kommet forslag til indskrænkninger/udvidelser af naturparken. Disse er alle vurderet i forhold til landskabsæstetiske, naturindholdsmæssige og faglige betragtninger, og på denne baggrund er der udarbejdet et alternativt forslag til en afgrænsning, der stadig rummer de væsentlige værdier for naturparken.

Ændringerne i afgrænsningen omfatter primært udtagning af perifere landbrugsområder med begrænset naturindhold, begrænset tilgængelighed og begrænset lodsejertilslutning.

Figur 1 viser alternativ forslag til afgrænsning:

Figur 1. Blå streg viser alternativt forslag til afgrænsning

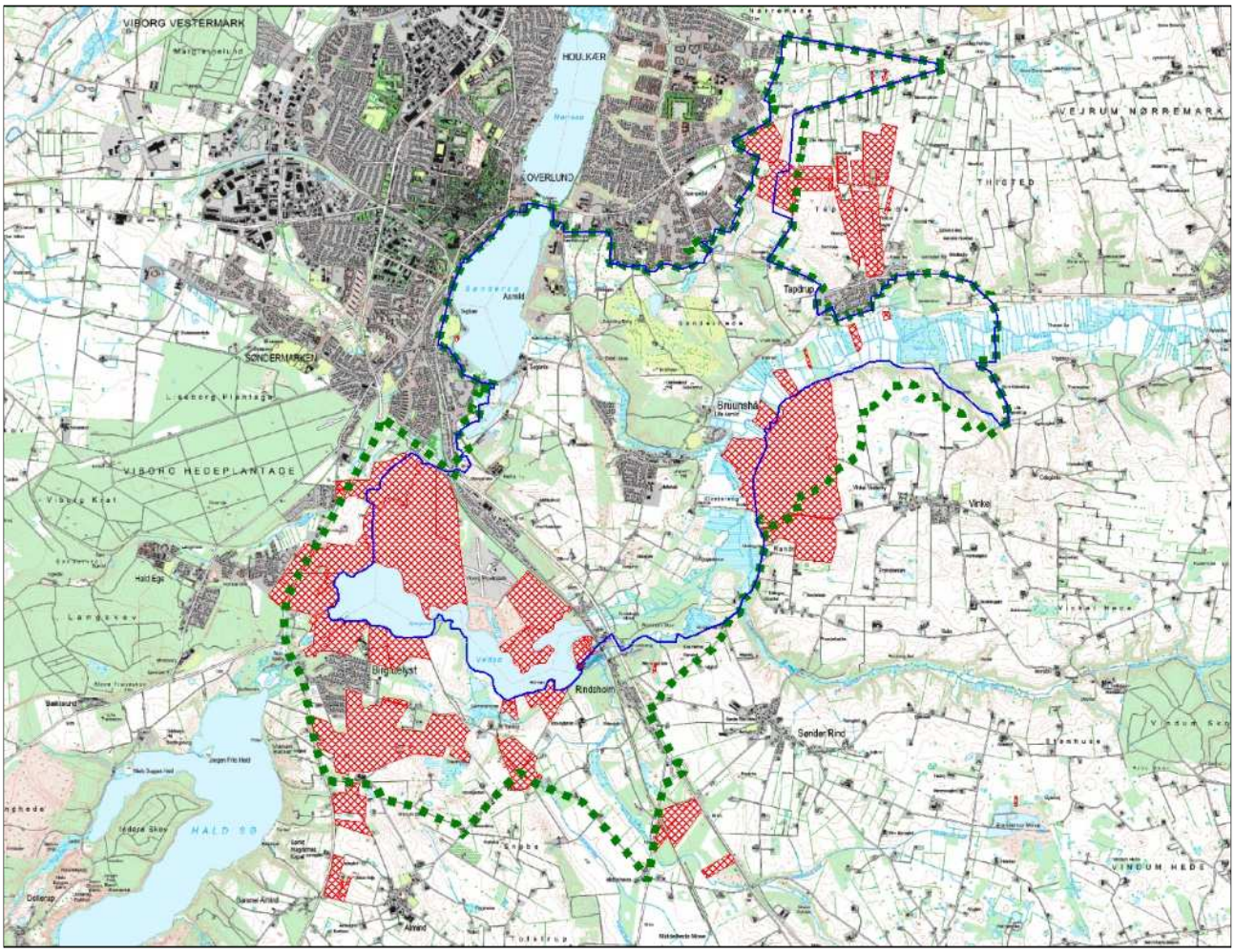
Afgrænsningen er herefter:

- På den sydlige side af Nørrådalen ved EF habitatområdets grænse (Her tages bl.a. hensyn til begrænset lodsejertilslutning
- Langs Dybdal ved Spor i Landskabet (Her er grænsen ved området med sporet indskrænket en smule efter tidligere ønske fra lodsejeren)
- På den nordlige side af Nørreådalen ændres grænsen ikke.

- Langs Spangsdalen er perspektivområder til byudvikling holdt udenfor (Her tages bl.a. hensyn til begrænset lodsejertilslutning)
- Ved Houlkær og Overlund ændres grænsen ikke, og følger Kommuneplanens rammeområder til boliger.
- Ved Søndersø ændres grænsen mod vest ikke og følger her området umiddelbart vest for Søndersøstien.
- Ved Vintmøllesø og Vedsø følger grænsen den vestlige- og sydlige søbred, hvorved ejendommene vest og syd for Vedsø holdes uden for naturparkområdet (Her tages bl.a. hensyn til begrænset lodsejertilslutning)

Begrænset lodsejertilslutning

Kortet herunder, figur 2, viser de ejendomme, der af forskellige private lodsejere, ønskes holdt uden for Naturparken.

Figur 2. Røde områder markerer begrænset lodsejertilslutning. Blå streg viser alternativ forslag til afgrænsning. Grøn stiplet er afgrænsningen jf. strategiudkast.

Andre forslag om udvidelse eller indskrænkning af området.

I den offentlige høring er der fremkommet øvrige forslag om ændringer, hvor hovedparten vil blive anvendt i senere drøftelser af eventuelle ændringer af afgrænsningen. Bl.a. er der kommet forslag om:

- at indsnævre området til kun at omfatte Den Grønne Kvadrant.
- at udvide området med Nørresø, Nørremølle Enge, og Hald sø.
- at udvide med Faldborgdalen
- at medtage Hald Sø området, hvorved man opnår en væsentligt øget naturandel, idet området har et naturindhold på over 50 %.
- at friholde området for byggeri, hvilket kan opfattes som et ønske om at ændre afgrænsningen, således at den forløber udenom eksisterende og planlagt byggeri.

Nogle af de nævnte områder indgår i den overordnede vision om det grønne Ø, og kan drøftes når naturparken skal udvides jf. visionen.

Frivillighed og afgrænsning
I dialogen med lodsejerne er frivillighedsbegrebet blevet diskuteret, og af denne grund uddybes begrebet på side 9 i strategien. Blå tekst er tilføjelse til eksisterende tekst i strategiudkast:

"Med strategien for Viborg Naturpark skaber vi en ramme for fremtidig beskyttelse og benyttelse af området. Realiseringen af Viborg Naturpark beror på samskabelse mellem borgere, lodsejere, erhverv, interesseorganisationer og kommune.

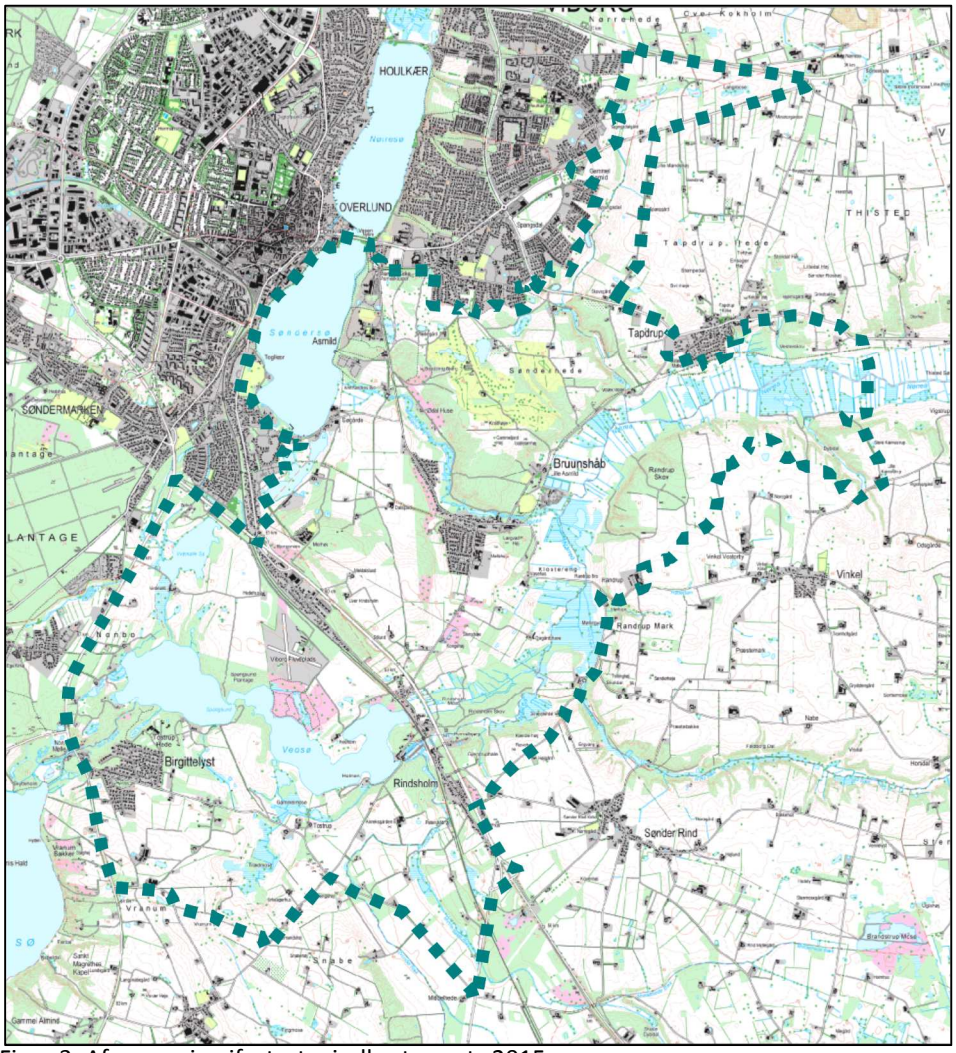
Grundstenen i dette samarbejde er frivillighed. Det betyder, at Viborg Naturpark ikke medfører nye restriktioner eller retslige konsekvenser for lodsejere og beboere. Eventuelle tiltag på private jorde vil i stedet ske på baggrund af frivillige aftaler mellem kommune og lodsejer/beboere.

Viborg Naturpark vil blive indarbejdet i Kommuneplanen på baggrund af den udarbejdede strategi. Afgrænsningen af naturparkområdet er en del af plangrundlaget for naturparken og for Viborg Kommune som helhed og vil derfor være en politisk beslutning med forudgående offentlighed. Men indholdet i naturparken skal skabes med frivillighed. Det betyder at initiativer og opbakning fra både private, erhverv, kommune og stat, og lodsejeres interesser derfor i høj grad bliver afgørende for, hvad der kan lade sig gøre."

Historik

Viborg Naturpark blev, ved projektets begyndelse, afgrænset med baggrund i Plan09-projektet, der primært opdeler arealerne omkring Viborg efter landskabskarakter.
Den afgrænsning, der blev arbejdet med i første omgang, tog udgangspunkt i planerne om Den Grønne Kvadrant og Plan09-projektets delområde 3. Herefter suppleredes dette med Vedsøområdet, som er Plan09-projektets delområde 4. Afgrænsningen for det samlede område blev herefter "trimmet" med udgangspunkt i primært veje, stier, lokalplan-, habitat- og landskabsgrænser samt skovbyggelinjer.

Naturparkområdet jf. strategiudkastet fremgår af figur 3, og det er denne afgrænsning, der er arbejdet med under workshops og høring. Det er den afgrænsning der blev godkendt af Klima- og Miljøudvalget den 5. marts 2015.

Figur 3. Afgrænsning jf. strategiudkast, marts 2015

Naturindhold i naturparkområdet

Den første afgrænsning af naturparken (figur 3) har et areal på ca. 37 km^2, hvoraf naturandelen udgør ca. 32 %.

Forslaget til den ny afgrænsning (figur 1) omfatter et areal på ca. 25 km^2. Ved at ændre afgrænsningen og udtage perifere landbrugsarealer skulle andelen af natur samtidig blive højere. Når arealer udelukkende omfattet af beskyttet natur og Natura2000 er medtaget fås en naturandel på ca. 36 %. Når fredede områder regnes med forventes andelen at blive større.

Klostermarken og golfbanen er ikke omfattet af definitionen på beskyttet natur. Hvis disse arealer medtages øges naturandelen til ca. 41% i forslaget til ny afgrænsning af naturparkområdet.

Vi forventer, at andelen bliver højere – og der vil senere blive regnet mere præcist på disse tal.

Ifølge Friluftsrådets kriterier for at indgå i mærkningsordningen for Danske Naturparker skal der som minimum være 50 % naturandel i naturparken.